

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Tuletõrjujad muretsege omale „Juubeli Album“.

Eesti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli puhul ilmunud „Juubeli album“ on 192 lk. paks, sisaldab 218 pilti. Albumi sisuks on ülevaated Tuletõrje Liidu, Liitude Liidu ja üksikute ühingute tegevusest. Kirjeldusi täiendavad pildid ühingute tegelastest ja ühingute majadest jne. Peale seda on albumis tuntud luuletaja Jakob Liivi kaks ilusat laulu ja Eesti tuletõrje organisatsioonide nimekiri. Albumi hind on 225 senti. Album on trükitud ilusal kirjutuspaberil, suures kaustas.

Ühinged, tellige viibimata albumid ära, kuni tagavara jätkub. Ühegi arenenud tuletõrjuja laualt ei tohi puududa „Juubeli Album“.

Kiivrid

Kiivrid

tuletõrjujatele. Kodumaa töö, nägusamad ja vastupidavamad kui väljamaa töö, suures valikus alati saadaval Liidu ladus.

TALLINN, PIKK TÄN. Nr. 43.

Kiivrid

Kiivrid

Teadaanne.

Liidu juhatuse koosolekul 22. oktoobril s. a. otsustati Liidu laost kaupa võlgu anda ilma protsendita **ainult ühe kuu peale.**

Peale ühe kuu möödumist arvatakse kauba vdale harilikud panga protsendid juure.

Liidu juhatus.

TULETÖRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.

Tel. 579. Äritunnid k. 1/29 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna, Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaille, kes tellimishinna ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrjeliit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülj ja teksti keskel	45	23	12	6
Kaane sisekülgedel	37	19	10	5
Teksti järele	30	15	8	4

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3–5 korda 5%
6–11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 2 (61).

VEEBRUAR 1930.

8. aastakäik.

Sisu: Rohkem tähelepanu tuletõrjele. — Vastused Tuletõrje Liidu märgukirjadele. — Kaks-kümmendviis a. peamees. — Kinnitusseltsid ja tuletõrje. — Lahkunute mälestuseks jne.

Rohkem tähelepanu tuletõrjele!

Tule läbi hävineb igal aastal Eestis 2 miljoni krooni väärtuses varandusi. See on liig suur summa, meie ei ole nii rikkad, et võime kaotada igal aastal nii hulka varandust.

Seda suurt kahju oleks kindlasti võimalik vähendada, kui meie tulekaitse- ja tuletõrje oleks korraldatud ajakohaselt. Meie teame aga, et on veel liig sada valda, kus pole üldse mingisugust tuletõrjet. Meie teame, et paljudel tuletõrjetel puuduvad tuletõrje abinõud ja kõigil tuletõrjetel nõuavad tule vastu võitluse abinõud täiendamist ja ajakohastamist.

Noored tuletõrje ühingud vajavad peale selle veel asjatundlikku nõu ja juhatus. Oleks tarvis ametisse panna mitu tuletõrje instruktorit — sest viiesaja tuletõrje organisatsiooni kohta on ühest instruktorist liig vähe. Tarvis korraldada tuletõrje kursused, ettevalmistada asjatundjaid tuletõrje juhte ning loenguid ja õppusi. Peale otsekohese tulekustutamise on väga suur tähtsus selgituse tööl, kuidas tuleõnnetuste eest hoida. Tulekahjude põhjustest teame, et suurt hulka tulekahjusid saaks ärahoida, kui inimesed oleksid ettevaatlikumad, kui nad tarvitusele võtaks hädatarvilikud ettevaatuse abinõud.

Kõige selle korraldamiseks ja läbi viimiseks on raha vaja. Meie tuletõrje kannatab rahapuuduse all. Rahapuuduse tõttu ei saa tuletõrje abinõusid muretseda, pritsi kuurisid ehitada ega muid kavatsusi läbi viia.

Riigi toetus, mis seni tuletõrjele antud, on liig väikene. Majandusministrid kärbibivad kokkuhoiu mõttes tuletõrje toetussummat. Küsida tuleb aga, kas kokkuhoidmine tuletõrje asjus on õige kokkuhoidmine. Meie arvates pole see kokkuhoidmine — vaid raiskamine. Hoiame sentisid kokku ja laseme tuld hävitada kroonisisid.

Tuletõrje rasket seisukorda silmaspidades ja abinõusid otsides, kuidas asja parandada, võttis Tuletõrje Liidu peakoosolek rea otsusid ja sooviavaldusi vastu. Need sooviavaldused kandis Tuletõrje Liidu juhatus läinud kuul märgukirjadega Kohtu- ja Siseministritele ette, paludes neile käiku anda ja neid Vabariigi Valitsuse ees toetada.

Nüüd on saanud vastused suurema osa nende märgukirjade peale ja meie peame kurvastusega konstateerima: Meie soovid eileia tähelepanu, meie ei tulda vastu, meie algatustele ei taheta käi-

ku anda, sest meist pole arusaadud.

Mäletame Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli aktusel, Vabariigi Valitsuse esitaja kõnet, et Valitsus hindab tuletõrje tegevust, Valitsus tuleb vastu tuletõrje tegevusele. Kas olid need kõik ainult ilusad sõnad, mis öeldud pidulikult aktusel? Kui tuletõrje läheb tegelikult midagi paluma, siis on ainult üks vastus: Ei ole võimalik.

Kui lähemalt vaatleme Tuletõrje Liidu märgukirjadele antud vastuseid, siis ei saa kuidagi seal ettetoodud mõtetelega päri olla.

Võtame kõige pealt viina hinna kõrgendamise küsimuse 5 sendi võrra. Majanduse ministeeriumi vastav osakond või valitsus leiab, et viina hind olla juba liig kõrge ja ei vasta rahva ostujõule ja sellepärast ei või mingil tingimisel enam viina hinda tõsta. Aktsiisi valitsuses kardetakse, et viina ostmine siis väheneb. Meie arvates ei ole see seisukoht küllalt põhjendatud. Viina tarvitajad maksavad viina eest ju praegugi palju kõrgemat hinda, kui on riigi müügihind viinapoes. Restoraanides ja kõrtsides maksab $\frac{3}{4}$ l. pudel viina 230—330 senti ja viina tarvitajad pole nurisenud et viina hind on kallis. Viinahulk mida restoraanides äratarvitatakse ei ole ka sugugi väike. — Kui viinaostmine väheneb, siis on veel palju muidki põhjuseid, kui viina hind. Üks põhjus on, et viina tuleb korruga liig palju osta, kolmveerand liitrit korruga. See asjaolu sunnib viinatarvitajaid avalikkuses ja veel rohkem salakõrtsides käima, et viina osta vähemal arvul, „topka“ viisi. Majandusministeeriumi monopoli osakond peaks arupidama selle üle, et viina lastaks müügile ka väiksemates pudelites, siis saaks iga viinatarvitaja seda osta oma ostujõu kohaselt. Nüüd, kus sunnitakse ostma tervelt $\frac{3}{4}$ l. korruga, otsitakse salaviinamüüjaid, ja sellega toetatakse salapiirituse vedajaid. Kui viina müügile lastakse ka vähemates pudelites, võiks julgesti tõsta viina hinda 5 sendi võrra ehk rohkemgi ja viina ostmine ei väheneks, vaid ennem tõuseks.

Märgukirja peale kinnituse seltside toetussummade puhtakasust vabasta-

mise asjus teatab majandusministeerium, et uue juriidilise isikute maksustamise seaduse eelnõus see võimalus ettenähtud on. Sellega võime rahulduda, avaldame ainult soovi, et see seaduse eelnõu riigikogus võimalikult kiiresti vastuvõetaks ja maksuma pandaks.

Kolme Liidu märgukirja peale vastuseks teatab Kohtu- ja Siseministeeriumi politseivalitsuse assistent tuletõrje asjus, Kohtu- ja Siseministri kohustetäitja resolutsioonid. Neid resolutsioone lugedes jääb mulje, et minister, ei ole saanud süveneda märgukirjades ettetoodud küsimustesse. See on arusaadav, sest teame et härra Hünersonil tegemist on praegu nelja ministeeriumi juhtimisega. Ühel inimesel on võimatu igasse küsimusse sisse tungida, ta võib asja otsustada ainult niivõrra, kuidas seda temale ette kantakse. Selleks ju vastavad ametnikud ministeeriumites on, et nad neile alluvad küsimused põhjalikult läbi uurivad ja läbi kaaluvad ning siis ülemusele ettekannavad vastava resolutsiooni tegemiseks.

Tuletõrje Liidu juhatus palus oma märgukirjas, et Vabariigi Valitsus määraks pritsikuuride ehitamiseks odavaprotsendilist riiklist laenu ühesugustel alustel asunikkuudele antava ehituslaenuga. Meile aga vastatakse: „Vabariigi Valitsus ei saa Pikalaenu panka kohustada laenu andma. Tuleks pangalt laenu nõutada üldises korras.“ Meie ei ole ju palunud, et Valitsus sunniks Pikalaenu panka tuletõrjele laenu andma. Meie palusime riiklist laenu ühesugustel alustel asunikkuudele antava ehituslaenuga. Meie arvates tuleks selleks vastav seaduse-eelnõu valmistada, vastav laenufond asutada ja siis laenuandmist teostada Pikalaenu-panga kaudu.

Ehk jälle teine vastus. Kuritahtlised süütamised lähevad sagedamaks, et sellele piiri panna, esinesime märgukirjaga, et kinnitusseltse kohustatakse kinnitusele võetavaid objekte enne kinnitamist kohapeal hindama. Tuleks lõpp teha kuritahtliselé spekuleerimisele kallilt kinnitamisega. Meile saadetud vastus kõlab: „Käesoleva ettepanekuga ei saa olla nõus. Kavatsatud seaduse-eelnõu

kitsendaks lepingu vabadust, ilma küllaldase põhjuseta, kuna praktilised tagajärjed jääks küsitavaks.“

Meile on see arusaamatu, kuidas see võiks lepingu vabadust kitsendada, kui nõutakse, et iga asi kinnitataks selle tõelise väärtuse summas?

Tuletõrje-ühingute rahalised sissetulekud on piiratud. Sissetulekute suurendamiseks peavad ühingud pidusid, kuid pidu sissetulekust neelab ära suurema osa — lõbustusmaks. Tuletõrje Liidu märgukirjas paluti tuletõrje ühingute vabastamist lõbustusmaksust ja selles mõttes muuta lõbustusmaksu seadust. Meile vastatakse: „Põhimõttelikult võiks olla nõus, kuid selle läbiviimiseks — on suured raskused. Kui vabastada tuletõrje lõbustusmaksust, siis tuleks seda ka paljude teiste samatulusate organisatsioonidega teha, mis hävitaks omavalitsuste sissetulekud. Sellepärast ei lähe soovitatud seaduse-eelnõu mitte läbi...“

Kõige pealt peame selle vastu protesteerima, et tuletõrje seatakse kõrvuti „paljude teiste samatulusate organisatsioonidega.“ Ei, tuletõrje ei ole sarnane „paljudele teistele.“ Meil maksab tuletõrje seadus ja selle seadusega on tuletõrje organisatsioonid hoopis erinevasse seisukorda asetatud. Tuletõrje ühingutel on täita riiklikud ülesanded. Tuletõrje ühingud ei ole puht eraasutused, neid

võiks võrrelda ainult kaitseliiduga. Kaitseliit on valvamas tulevikus võimalikkude ja oletatavate vaenlaste vastu, kuid tuletõrje seisab alati sõja ajal, tema peab igapäev võitlust, sest tema vaenlane tegutseb alati. Tuletõrje seadusega on omavalitsused kohustatud tuletõrjet toetama, nüüd aga tuleb välja, et tuletõrje toetab omavalitsusi — lõbustusmaksuga. Sarnane loomuvastane seisukord peab kaduma ja meie ei saa kuidagi ministri kohustetäitja väidetega ühineda et „sellepärast ei lähe soovitatud seaduse eelnõu mitte läbi.“ Ei, meie oleme kindlad, et lõbustusmaksu muutmise seadus Riigikogus kindlasti tuletõrjele soodsas kujus vastu võetakse, tarvis oleks see seaduse eelnõu ainult esitada Riigikogule.

Tuletõrjel on tähtsad riiklikud ja rahvuslikud ülesanded täita. Tuletõrje kaitseb rahva ja riigi varandust, mis on rahva ja riigi heakäekäigu alus, sealjuures oma aega, oma varandust ja oma kallimat vara, elu, ohverdades. Missugused on need samasugused seltsid, kes seda sama teevad.

Kas ehk „Punane Rist“. Kuid Punane Rist saab riigilt suuri toetusi mitmesuguste seaduste alusel. Kas see, mis ühele lubatud, on teisele keelatud. Meil — tuletõrjel — on õigus ja kohus nõuda, et Vabariigi Valitsus meile rohkem tähelepanu pööraks, meile rohkem vastu tuleks. Seda nõuavad rahva ja Eesti vabariigi elulised huvid

Kandla tuletõrje asutamise koosolek.

18. jaanuaril olid Kandla asundusesse Virumaal kokku tulnud ligi 50 kodanikku, nõupidama tulekaitse korraldamiseks. Koosolekule oli ka kutsutud tuletõrje instruktor A. Pirker. Viimane seletas tuletõrje tähtsust ja andis juhtnõore iseseisva tuletõrje ühingu asutamiseks. Teiselt poolt soovitati asutada naabruses oleva tuletõrje osakonda. Ühel häälrel otsustati iseseisvat Kandla tuletõrje ühingu asutada ja igamees lubas pritsi ostmiseks anda 10

krooni. Seati põhikiri kokku vastavalt normaali põhikirjale.

Kõrgesaare vabatahtlik tuletõrje ühing.

12. jaanuaril s. a. algas oma tegevust Kõrgesaare vabatahtlik tuletõrje ühing, Hiiumaal. Asutamise koosolekust võttis osa üle 50 isiku ja otsused tehti ühemeelselt. Otsustati kõige kiiremas korras ajakohane tuletõrje pritsi muretseada. Koosolekul viibis ka Tuletõrje Liidu esitaja instruktor A. Pirker.

Vastused Tuletõrje Liidu märgukirjadele.

„Tuletõrje Teated“ nr. 1 avaldasime märgukirjad, mis Tuletõrje Liidu juhatusele, täites Liidu peakoosoleku otsuseid, esitas Kohtu-Siseministri kaudu Vabariigi Valitsusele. Nüüd on Liidu juhatusele saanud vastused nendele märgukirjadele. Vastused on järgmised:

1

Märgukirja peale, milles paluti Vabariigi Valitsust määrata pritsikuuride ehitamiseks odava- $\frac{0}{100}$ riiklist laenu ühesugustel alustel asunikkudele antava ehituslaenuga, teatab vastuseks Kohtu- ja Siseministeriumi Politseivalitsuse assistent tuletõrje alal: „Teie kirja peale 10. jaan. nr. 48 all, Pika-laenu pangalt tuletõrje-ühingutele pritsimajade ehitamiseks 100.000 kr. ehituslaenu andmise asjus, kirjutas Kohtu- ja Siseministri k. t. järgmise resolutsiooni: Vabariigi Valitsus ei saa Pika-laenu panka laenuandma kohustada. Tuleks pangalt laenu nõutada üldises korras. 23. jaan. 1930. J. Hünerson.“

2.

Märgukirja peale, milles paluti Valitsuse korraldustehk seadust, et kõik kindlustusele võetavad objektid saaksid enne kinnitamist kohtadel ärahinnatud, teatab Kohtu-Siseministeriumi Politseivalitsuse assistent tuletõrje asjus järgmist: „Teie kirja peale 10. jaan. s. a. nr. 49, kinnitusseltside poolt kinnitavate objektide hindamise seaduseelnõu asjus, kirjutas Kohtu- ja Siseministri k. t. järgmise resolutsiooni: „Käesoleva ettepanekuga ei saa olla nõus. Kavatsatud seaduseelnõu kitsendaks lepingu vabadust, kuna praktilised tagajärjed jääksid küsitavaks. 23. jaan. 1930 J. Hünerson.“

3.

Märgukirja peale, milles paluti Valitsuse korraldust, et kinnitusselt-

side poolt Tuletõrje Liidule ja üksikutele ühingutele määratud toetussummad saaksid puhtakasu maksu määramisel mahaarvatud puhtast kasust ja seltside kulude arvele üle kantud, teatab Majandusministerium vastuseks 30. jaan. s. a.: „Vastuseks teie palvele, 10. jaan. s. a. nr. 46, Kohtu- ja Siseministrile — tulekinnitusseltside poolt tuletõrje heaks annetavate summade riigimaksust vabastamise asjus teatame Majandusministri ülesandel, et maksvate seaduste alusel puudub võimalus vabastada nimetatud annetusi riigimaksudest.

Väljatöötatud juriidiliste isikute maksuseaduse eelnõus on sarnased võimalused ettenähtud, lubades maha arvata bruttotulust mittekohustuslikud annetused kuni 10% bilansi järgi kasust.“

4.

Märgukirjaga paluti lõbustusmaksuseadust muuta selles mõttes, et tuletõrje-ühingute pidud oleksid vabastatud lõbustusmaksust. Selle peale saabus Kohtu- ja Siseministeriumi Politseivalitsuse tuletõrje assistendilt järgmine vastus: „Teie kirja peale 10. jaanuarist s. a. nr. 45, seadusandlisel teel tuletõrje ühingute lõbustusmaksust vabastamise asjus kirjutas Kohtu- ja Siseministri k. t. järgmise resolutsiooni: „Põhimõttelikult võiks olla nõus, kuid selle läbiviimiseks on suured raskused. Kui vabastada tuletõrje lõbustusmaksust, siis tuleks ka paljude teiste sama-tulusate organisatsioonidega teha sama, mis hävitaks omavalitsuste sissetulekud. Sellepärast ei lähe soovitatud seaduse-eelnõu mitte läbi.

Tuletõrje Liidule soovitada nõutada omavatitsustelt vähemalt osagi pidustuste lõbustusmaksust vabastamist. 23. jaan. 1930. J. Hünerson.“

Kakskümmendviis aastat peamees.

Kesknädalal, 19. veebruaril pühitseb Liidu juhatuse liige, tuletõrje instruktor, Rakvere tuletõrje peamees, Aleksander Pirker oma kahekümneviie-aastast peamehe ameti juubelit.

Aleksander Pirker on sündinud ja üleskasvanud Tallinnas. Rakvere asus ta elama 1893. a. ja astus ka samal aastal Rakvere vabatahtliku tuletõrjeühingu tegevliikmeks. Juba esimesel päeval tuli Pirkeril tulekustutusest osa võtta. Sellest ajast saadik on A. Pirkeri elu tule vastu võitlemisega tihedalt seotud olnud.

Suure agarusega ja hoolega võttis ta tuletõrje tegevusest osa. 1895. a. valiti Pirker peamehe abiks ja 1905. a. Rakvere tuletõrje peameheks. Kakskümmendviis aastat on A. Pirker Rakvere tuletõrje juhiks olnud ja Rakvere tuletõrje on oma väljaõppe, distsipliini kui ka varustuse poolest üks parematest tuletõrjetest.

Kuid A. Pirkeri tegevus ei piirdunud mitte üksinda Rakverega. A. Pirkeril on kogu Eesti tuletõrje arenemise- ja kasvamiseloos suured teened.

Rakvere tuletõrje esindajana on A.

Pirker juba Vene tuletõrje Liidu kongressidest alati hoolega osa võtnud. 1917. a. kui asutati Virumaa tuletõrje Liit, valiti Pirker selle esimeheks. Kui Eesti iseseisvuse algul asutati

Eesti Üleriikline Tuletõrje Liit, siis oli Pirker üks Liidu asutajatest ja on 1919. a. saadik olnud kogu aeg tegev Liidu juhatuse liikmena.

1923. a. saadik on A. Pirker „Tuletõrje Teated“ vastutav toimetaja. 1926. a. saadik Liidu tuletõrje instruktoriks.

Eesti - Läti - Leedu Tuletõrje Liitude Liidu asutamine sündis A. Pirkeri algatusel. A. Pirker on Liitude Liidu juhatuse liige.

Teeneterik- ka tegevuse eest on A. Pirkerile annetatud kõik tuletõrje au- ja hoolsusmärgid. 1925. a. sai I järgu hoolsuse risti ja 1927. a. k õ r g e m a h o o l s u s m ä r g i, Peale selle on tal Läti, Leedu ja Punase Risti aumärgid.

Soovime Aleksander Pirkerile, kui agaramale tuletõrje tegelasele, tema peamehe-ameti 25. aasta juubeli puhul palju õnne ja loodame, et ta oma tänuväärset ja kasulikku tööd veel kaua jätkaks.

A. Pirker

Kinnitusseltsid ja tuletõrje.

Kinnitusseltsid ja tuletõrje peavad töötama käsikäes. Kinnitusseltside huvides seisab, et tuletõrje oleks hästi korraldatud, et tuli saaks kiirelt kustutatud ja selle läbi suuremad kahjud ära hoitud. Tuletõrje tähtsusest on arusaanud iseäranis väljamaa kinnitusseltsid. Nii näiteks on Alam Schlesia „Prowinzial Feuersozietät“ 1928. aasta jooksul väljaannud:

Tuletõrje toetuseks ja edendamiseks 264.339 Saksa marka ehk Eesti rahas 23.526.171 senti.

Õlglkatuste kõrvaldamiseks 22.000 Saksa marka ehk Eesti rahas 1.958.000 senti.

5446.88 Saksa marka autasuks mõjusama tulekustutus abi eest.

27.767 Saksa marka toetuseks tuletõrje abiandmise kassale õnnetute juhtumiste puhul.

8.674 Saksa marka tuletõrje laenuprotsentide tasumiseks.

Seega on üksainus Alam Schlesia provintsi kinnitusselts Saksamaal, üheaainsama aasta jooksul väljaannud tuletõrje toetuseks 328.027 Saksamarka ehk 29.194.303 senti Eesti rahas. Kakskümmend üheksa miljoni senti tuletõrje toetuseks! Sarnase summaga võib juba midagi teha.

Schlesia „Prowinzial Feuersozietät“i mõjurikka toetuse tõttu sai võimalikuks Schlesia Tuletõrje Liidul avada tuletõrje kool, milles korraldatakse 6 päevalised kursused tuletõrje juhtidele ja pärast poole ka teistele tuletõrjujatele. Selle kooli avamine oli Schlesia Tuletõrje Liidul ammugi kavatsusel, kuid teoks sai see alles tänava aasta algul.

Schlesia tuletõrje kool avati Weissteini linnakeses 13. jaanuaril s. a. Esimesele kursusele võeti 25 tuletõrjujat. Kool on varustatud kõige moodsamate õpeabinõudega ja tuletõrje riistadega.

Kui võrrelda nüüd Eesti kindlustusseltside tegevust tuletõrje toetuse alal, siis peame tunnustama, et meie kind-

lustusseltsid selles asjas õige tagasihoidlikud on. Meil töötavad kümme-kond aktsia kindlustuse seltsi ja suur hulk vastastikkuseid kindlustus seltsi. Suurem osa vastastikkusid kindlustus seltsi on ühinenud ühistegelisse kindlustus keskseltsi.

1927. a. oli Eesti kindlustus seltside äriseis 4.417.100 krooni, nende tulude ja kulude aruanne oli 8.003.600 krooni peal tasakaalus; nii näeme et meie kindlustusseltsid teevad tegemist kurnis suurte summadega. Kui palju on nad aga tuletõrje heaks ohverdanud?

1928. a. on maa tuletõrjed saanud kindlustusseltsidelt toetust 8348 krooni, linna tuletõrjed 5517 krooni. Kokku on kindlustusseltsid tuletõrjetele toetust annud 13,915 kr. 40 senti; ehk 1.391.540 senti, see teeb välja nende aasta kulude summast vaevalt 0,16%. See on õige mikroskoobiline summa.

Meie kindlustusseltsid näivad olevat arvamisel, et tuletõrjele annavad nad toetust ainult siis, kui on puhast kasu. Ja ka puhtakasust ei taha nad kuigi palju väljaanda, tuues vabanduseks ette asjaolu, et riik võtab tuletõrjetele antud summade pealt puhtakasu maksu, arvab need summad puhtakasu hulka.

Kuid mis olete teie — kindlustusseltsid — teinud tuletõrje heaks eelarve korras? Missugused summad on Teil eelarvesse võetud tulehädadohu vähendamiseks?

See on andeksandmata loidus ja ükskõiksus, mis seni on valitsenud kindlustusseltsides — tuletõrje vastu. Nii ei tohiks see enam kesta edasi.

Nüüd on kindlustusseltsidel jälle aasta koosolekud, kus jagatakse puhast kasu ja seatakse kokku uueaasta eelarveid. Tahame lootada, et kindlustusseltsid sellejuures ei unusta tuletõrjet. Parem tuletõrje korraldus on kinnitusseltside eluline huvi, nende puhaskasu, sellepärast ei tohiks kindlustus seltsid lubada, et seda neile veel kord meelega tuletama peab.

Lahkunud kaasvõitlejate mälestuseks.

Möödunud aasta jooksul on surma läbi lahkunud, järgmised tuletõrjujad:

Tartu v. t. ü.

Jaan Baumann, 60 a. v., pritsi osak. teen. 1897—1929. allohvitser; kuld-rinnamärgi omanik, surn. 11. jaan.

Gustav Puijat, 60 a. v., pritsi osak. teen. 1889—1929. allohvitser, kuldrinna-märgi omanik, surn. 19. aprillil.

Karl Lõhmus, 67 a. v., veemuretseja osak. teen. 1895—1929. kuldrinna-märgi omanik, surn. 4. mail.

Vilhelm Reinartz, 72 a. v., veem. osak. teen. 1890—1929. osak. auülem; tuletõrje auliige, surn. 31. mail.

Johannes Unt, 28 a. v., korrapidaite osakon. teen. 1926—1929. surn. 23. juulil.

Dr. Alfons Kramer, 59 a. v., päästjate os. teen. 1924—1929. surn. 3. sept.

Arnold Thal, 26 a. v., prits. os. teen. 1926—1929. surn. juulil.

Hermann Oja, 25 a. v., prits. osak. teen. 1927—1929. surn. 26. juunil.

Haapsalu v. t. ü.

Karl Jürgens, ühingu au- ja asutaja-liige, oli ühingus 61 aastat.

Otto Reimann, korrapidaite jaoskonna juhataja, oli ühingus 39 aastat.

Aleksander Avik, korrapidaite, liige olnud 39 aastat

Voldemar Treu, torujuht, liige oli 40 a.

Arnold Tammik, ühingus oli 17 aastat.

Richard Kets. †

Teisel jõulu pühal 26. dets. l. a., pani oma silmad pika raske haiguse — tiisikuse — järele igavesti kinni Kanepi vabat. tulet. seltsi laekah. ja „P.“ I. jsk. energiline tegev liige, Richard Kets.

R. K. astus Kanepi V. T. Ü. kohe pärast seltsi asutamist (1921 a.) ja määrati tema omal soovil I. „P.“ jsk. mille tegevusest ta kuni 1929 a. alguseni energiliselt osavõttis, sest vaevalt oli harjutust ehk tulekahju,

kust oleks kadunu puudunud. 1929 a. 10. veebr. valiti ta seltsi pääkoos-oleku poolt seltsi laekahoidjaks.

Pühap. 29. dets. l. aastal paigutati R. K. Kanepi V. T. Seltsi, pasunakoori ja suure rahvahulga osavõtul Kanepi-Mäe surnuaiale igavesele unele.

Sinust, kui usinast tuletõrjujast jääb mälestus kauaks Kanepi tuletõrje perre püsima.

Olgu muld sulle kerge!

Kuni 5.000.000.000 krooni

teeb tuli igal aastal kahju.

Kui muiste „punane kukk“ lahti pääsis tihedasti seisvate ehituste keskel, oli sageli suurem osa neist tule meelevallas. Suured tuleõnnetused juhtuvad küll alati kohtades, kus ehitused on tihedasti kokku kuhjatud ja kergesti süttivad, kuid üldiselt ei tekita tulekahjud nüüd enam niisugust hirmu nagu vanasti, ning selletõttu käiakse tulega kordkorralt ikka hooletumalt ümber, lootes, et kohapealne tuletõrjekähu piiri paneb igale lahtipuhkenud tulekahjule. Tähendatakse, et tuletõrje-

ehitusetehnika arenemine läheb imekiiresti, mis vähendab tulekatastroofide hädadohtu. See on tõsi, kuid teisest küljest on elu ikka suurem mehaneerimine — (tulekardetavad vedelikud ja elektri kõrgepinge seadeldused leiduvad peaaegu igas majas) — kaasa toonud nähtuse, et tulekahju põhjuseid on praegu märksa rohkem kui vanasti.

Tulekahjude arvu kasvamisest mõnes suuremas Euroopa linnas saame pildi järgmistest andmetest:

Stokholm:

Keskmine arv iga aasta kohta aastatel:	1904. — 1908.	1924. — 1928.
Tulekahjusid, ühes arvatud korstnapõlemised	227	654
Elanikke (tuhandetes)	330	454
Tulekahjusid ja korstnap. iga 100.000 elaniku kohta	69	144

Kopenhaagen:

Keskmine arv iga aasta kohta aastatel:	1919. — 1923.	1924. — 1928.
Tulekahjusid, ühes arvatud korstnapõlemised	638	733
Elanikke (tuhandetes)	565	595
Tulekahjusid ja korstnap. iga 100.000 elaniku kohta	113	124

Berliin:

Arv iga aasta kohta aastatel:	1923.	1928.
Tulekahjusid, välja arvatud korstnapõlemised	1910	4506
Elanikke (tuhandetes)	4020	4300
Tulekahjusid iga 100.000 elaniku kohta	47	116

Paris

Keskmine arv iga aasta kohta aastatel:	1899. — 1908.	1919. — 1928.
Tulekahjusid, välja arvatud korstnapõlemised	1600	2250
Elanikke (tuhandetes)	2550	2850
Tulekahjusid iga 100.000 elaniku kohta	63	79

Paris

Arv iga aasta kohta aastatel:	1818	1928
Tulekahjusid	177	2462
Korstnapõlemisi	950	4989
	1127	7451
Elanikke (tuhandetes)	785	2900
Tulekahjusid ja korstnap. iga 100.000 elaniku kohta	144	251

Neist arvudest näeme, kuidas tulekahjude arv on kasvanud palju kiiremini, kui elanikkude arv. Aga isegi tulekahjudest tekkinud kahjude suurus on tõusnud ebaharilikult.

Toon ainult mõned üksikud arvud.

Rootsis võrdusid tulekahjudest tekkinud kahjud enne 1915. a. umbes 15 miljoni kroonile aastas, kuna need nüüd on tõusnud vähemasti 40 miljoni kroonini aastas.

Ameerika-Ühisriikides on tulekahjudest tekkinud kahjud tõusnud 212 miljoni dollari pealt keskmiselt viieaastase perioodi 1910.—1914. kestva 507 miljoni dollari peale keskmiselt 1920.—1924. a. perioodis.

Londonis on kahju ülalnimetatud

ajajärgude sees tõusnud 527.000 naelsterlingi pealt 1.180.000 naelsterlingini.

Inglismaal tõusis kahjude kogusumma 1922.—1924. a. keskmiselt 36 miljoni naelsterlingini.

Prantsusmaal tõusis tulekahjudest tekkinud kahjude summa läinud aastal umbes 1,5 miljardi frangini.

Stokholmis on tule kahjud 20 a. jooksul tõusnud 325.000 kroonilt (keskmine summa 1904.—1908. a.) 1.347.000 kroonini (keskmine summa 1924.—1928. a.) s. t. tõus iga elaniku pealt on olnud 0,98 kroonist 3 krooni peale, jne.

Ülaltoodud nelja maa suhtes leiame seega, et tuli on hävitanud väärtusi 2 miljardi 380 miljoni krooni suuruses summas igal aastal, nimelt:

Ameerika-Ühisriikes	. 1.900 milj. krooni või	18 krooni iga elaniku kohta.
Rootsis	. . . . . 40 " " "	6,60 " " " "
Inglismaal	. . . . . 220 " " "	6,10 " " " "
Prantsusmaal	. . . . . 220 " " "	5,50 " " " "

Nii siis võib väita, et punane kukk aastas hävitab varandust nelja kuni viie miljardi krooni väärtuses.

Tuletõrje on seega küsimus, millel on suur rahvamajanduslik tähtsus terve maailma jaoks, ja see omakorda põhjustab tugevat tuletõrje edendamist kõigis kultuurmaades.

Rootsi on vist küll üks neist vähestest maadest, kus riigivõimud näivad olevat arusaamatud selles, et võitlus tule hävituste vastu ja tuletõrje propaganda nõuavad ka mõjusat rahalist toetust riigisummadest.

Et Rootsis on vaja intensiivset sel-

gitustööd, nähtub ometi ülaltoodud aruandest Rootsimaa on peaaegu üks neist Euroopa maadest, kus on suured tulekahjud iga elaniku kohta. Kas riigil pole tõesti mingit huvi selleks, et see vilets olukord muutuks? Rootsi tuletõrje ajakirjast „Brandskydd“.

*

Toimetuse märkus: Rootsis on meie arvates tuletõrje asjandus paremal järjel kui näiteks meil. Kuid ka sealsed tuletõrje tegelased leiavad et valitsus liig vähe tuletõrjet toetab. Mis peame siis meie ütleva, oma maa ja valitsuse kohta?

Kuidas on see võimalik?

8. veebruaril läks Tallinnas, Tehnika tänaval, põlema kahekordne puumaja. Tules sai surma noor naisterahvas, kuna tema vend elukardetavate tulehaavadega viidi haigemajasse. Tuli oli alguse saanud lõhkeainete plahvatusel, sest surma ja haavata saanud elanikkude korteris valmistati m ä n g u või paukpadruneid. Kuidas on see võimalik, et elukorteris võib sarnast tööd teha ja sellega hädahoitu saata kogu maja elanikke? Sund-

määrused ja seadused seda ei luba, kuid neid ei täideta ja selle tagajärjel juhtuvad sarnased rasked õnnetused. Majaperemehed peaksid teadma, mis sugust tööd nende üürikuud oma kodus teevad ja nõudma, et seaduseid ja määruseid kindlasti täidetakse. Samuti peaks huvitama see ärisid, kes lasuvad omale valmistada sarnaseid mängupadruneid, kus ja missugustes ruumides neid valmistatakse.

Sundmäärused ja seadused on kohustatavad igale kodanikule ja selleks need välja antakse, et neid täidetakse.

Suurim tulekahju mida näinud iseseisev Eesti.

Reede õhtul 7. veebruaril kell [5.30 teatati Tallinna linna tuletõrjele, et Rotermanni tehastes on lahti puhkenud tuli.

Kiirelt kohale saabunud tuletõrje lentsalk leidis, et tule sumbutamine

ametnikud ning Tallinna-Harju prefekt, abidega ühes kriminaal ja välispolitsei juhtivate jõududega. Enne ärasõitu Poolasse saatis riigivanem oma adjutandi kohale, et sündmustest ülevaadet saada. Kohale ruttas ka tehaste omanik

A.-s. Rotermanni elevaator põlemas.

on talle ainuüksi üle jõu, seepärast alarmeeriti

kogu pealinna tuletõrje.

Kohale ruttasid sadama lentsalk ühes sadama vabatahtlikkudega, noortemeeste tuletõrje, linna vabatahtlikud, alevi vabatahtlikud ja A. M. Lutheri vabrik, A/s Volta ja Th. Clayhills & Son tuletõrje komandod jne. Tänavatel korrapidamise on enese peale võtnud ratsa politsei, kes nagu alati eeskujulikult oma kohuseid täidab. Sidepataljoniist saadeti kohale ka rühm sõdureid. Varsti oli kohal ka politseikool.

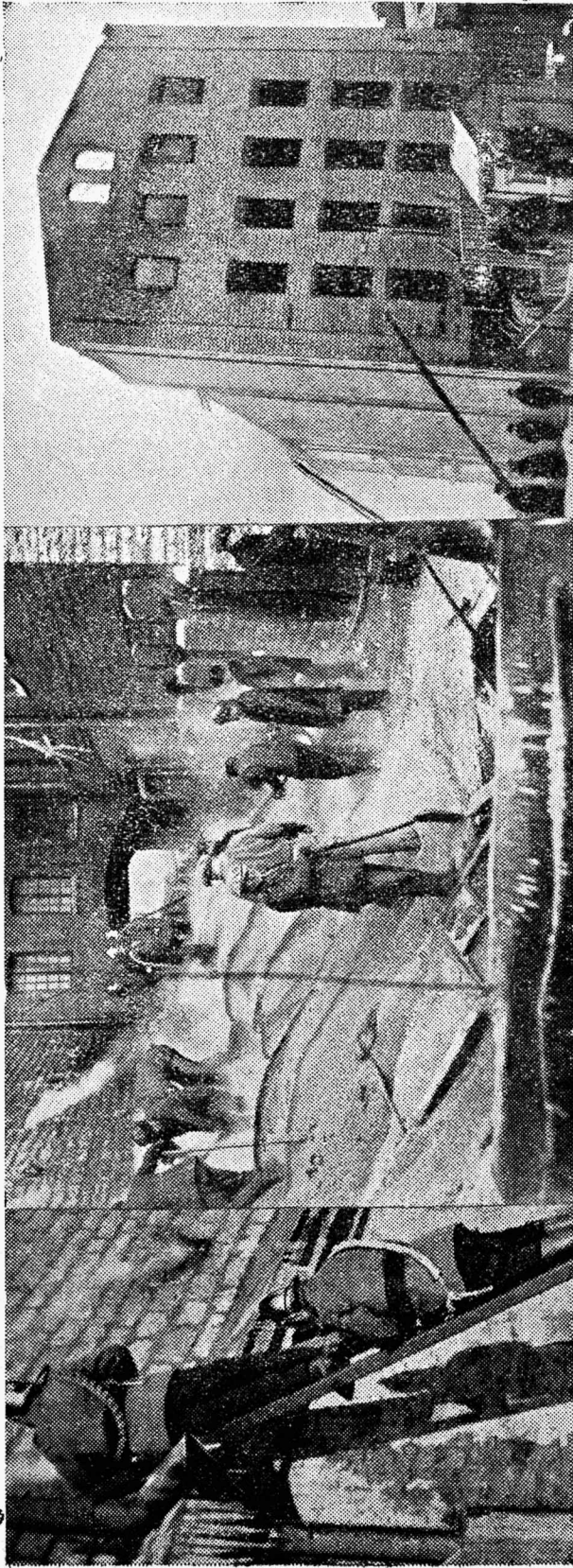
Tulekahju kohal viibisid kohtu- ja siseministri kt. Hünerson, politsei valitsuse ja prokuratuuri kõrgemad

herra Rotermann koos perekonna liikmetega.

Selgus et tuli alguse saanud vilja-elevaatori teisel korral. Kiirelt kandus see kordkorralt üles. Kuna vee juure pääs oli raskendatud, siis sai tuli mahti pääseda põõningukorrale ja sealt levines mööda elevaatori rihmasid vilja aitadesse, kus vilja oli umbes 370.000 puuda 16 üksikus viljasalves. Tuletõrje nähes, et elevaatori ja aida esimese osa päästmine võimatu — pööras oma tähelepanu veski ja leiva-küpsetushoone päästmisele.

Veskihoone, suurepäralise veski sisseseadega asub aitude küljes perpendikuläär nendest ja on aidast lahutatud ainult 2 raud uksega. Ühtlasi

A.-s. Chr. Rotermanni tehased tules.

P a h e m a l: Tuletõrjujad võitluses tulega. K e s k e l: Tuletõrjujad põleva vilja sees tuld kustutamas.

P a r e m a l: Rotermanni tehase põlenud viljaelevaatori üldvaade.

katsuti piirata tule edasi tungimist vilja salvedes. See oli aga äärmiselt raskestatud, sest viljasalvesid varjavad müürid olid umbes 15 mtr. kõrged, milles ei leidunud ühtki avaust, kust oleks võidud juhtida lähemale vett.

Teravalt andis end tunda kõrgete redelite puudus, sest neid oli ainult kaks ja samuti tehaste ametnikkude ja teenijate mitte kohal viibimine.

Tuleoht ähvardas ka teisi naabruses olevaid maju, eriti tehaste vastas asuvat „Silva“ laualadu. Sealsamas oli ka bensiini tagavarasid. Oli tõsiselt karta, et lauavirnad tuld võtavad. Sellega oleks kogu linnaosa tulehädadohtu sattunud.

Õnneks pani aga ka ilmastik tule levinemisele piiri ja seisukorda aitas kergendada paks lumekord lauavirna-

Pool põlenud viljamäed Jaama tänaval. Rustutustöö kestab edasi.

On ju võimalik et nemad väga agaralt oma tehaste kaitseabinõudega tööd tegid, kuid tuletõrje juhtidele ehituste, nende avauste ja treppide kohta selgusi ja näpunäiteid andes, oleks nende ülesanne mitmekordselt paremini täidetud olnud. Ainukene isik, kes õieti oma ülesandest aru sai, oli tehaste omanik, otsides tuletõrje juhte ja neile näpunäiteid ehituste iseloomu kohta andes — kuid selles suures ja laialises ettevõttes olid ühe isiku näpunäited liig vähesed,

Samuti ei tohi tähendamata jätta, et tulekahju koha ukseid peavad küll suletud, kuid mingil tingimisel ei tohi nad lukustatud olla. Lukustatud uksest ei pääse tuletõrjujad sisse, ega välja.

del ja ümbruskonnas asuvate majade katustel, mille tõttu sädemetest tuli ei levinenud.

Tuletõrje poolt olid kõik abinõud tarvitusele võetud et jahuveskit, leivavabrikut ja naabruses olevaid ehitusi ja ettevõtteid kaitsta,

Tulekahju puhul inimesi ei olnud, küll said aga mitmed tuletõrjujad vigastada kukkumisel ning kannatada suitsust ja veest.

Tulekahju põhjused on seni täiel määral selgumata. Kindel on ainult see, et siin on tegemist õnnetu juhusena.

Tuleõnnetusest tekkinud kahju on umbes 2.000.000 krooni s. o. 200 miljoni senti.

Elevaatorihoone, viljaaitade ja viljaga oli kindlustatud „Polarises“ ja välismaa kindlustusseltsides umbes 2.000.000 krooni väärtuses.

Tulehädadohu likvideerimine kestis ligikaudu terve öö, kuid veel mitmel päeval pärast seda löi tuli ühes ja

teises salves veelgi lõkkele, nii et tule-
tõrje senini valvel on ja valvekord
arvatavasti alles 18. ehk 19. skp. ära-
võtta võimalik on, sest et vilja välja-
laskmine ja äravedu õige pikka aega
nõuab.

V. P.

Autod Soome tuletõrjes.

Tuletõrjes on igal pool eesmärgiks hoolitseda selle eest, et tuleõnnetuste puhul võimalikult kiire abi oleks võimaldatud. Seepärast püütakse tuletõrjes võtta tarvitusele võimalikult rohkesti autosid. Selles suunas käib arenemine ka Soomes, kuid pikk ja lumerikas talv ei luba Soomes täielikult autode peale üleminna, suure lume ja tuiskude ajal võib auto hõlpsasti lumme kinni jääda, mille tagajärjel abi hilineks. Selle tõttu on ka Soomes täielisi autopritse võrdlemisi vähe, küll on aga autosid mida tarvitatakse pritside ja teiste kustutusabinõude kohale toimetamiseks. Ei pääse autoga läbi, siis võib pritse edasi toimetada ka hobusega.

Kuna sagedasti veepuudus raskendab tulekustutamist, siis on Soomes rohkesti tarvitusele võetud nii nimetatud löögiautosid, kus peale pritsi on kaasas ka teatud hulk vett.

Autode abil on võidud tulekahjusid kustutada ka kauge maa taga. Nii on abiantud tuleõnnetustel mis juhtusid tuletõrje asupaigast 30—100 kilomeetrit eemal. Autoga saab ka pikast vahe-
maast kiiresti üle.

Linnades on juba täielikult autode peale ülemindud, hobuseid peetakse ainult reservis seks puhuks, kui lumetuiskude tõttu ei peaks pääsema autoga läbi. 1914. aastal muretseti Helsingi tuletõrjele esimesed autod. Turu tuletõrje ehitas omale 1915. a. ja 1917. a. kaks vee reservuariga varustatud tuletõrje autot. 1919. a. muretses Helsingi esimese autopritsi. Selle järele on autode arv Soome tuletõrjes kasvanud iga aastaga. Läänud aasta lõpul oli kokku 147 tuletõrje autot.

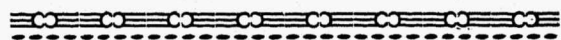
Tuletõrje autodest olid 46 Fordi, 22 Chevröletti, 19 Fiat'i, 7 Daimleri, 9 Benzi jne.

Helsingi tuletõrjel on 24 autot 9 eri vabrikust, Turu tuletõrjel 15 autot 7

vabrikust, Viiburi tuletõrjel 10 autot 6 vabrikust, Tampere tuletõrjel on kõik 5 autot Fordi vabrikust.

Tuletõrjes tarvitusel olevatest autodest on eriti tuletõrje otstarbeks ehitatud ainult 14, veoauto alustele on ehitatud 88 tuletõrje autot, sõiduauto alusele 27, omnibussi alusele 5 autot. Huvitav on märkida, et Soomes ainult 14 tuletõrje autot on valmis tuletõrje autonast oetud, kõik ülejäänud ehk 90% tuletõrje autodest on ümberehitatud ehk auto alustele päaleehitatud. See on muidugi tingitud tuletõrjete majanduslise seisukorra tõttu. Kodumaal tuletõrje autosid ümberehitades saab neid kohandada oludele ja peasi, nii saab auto odavamalt kätte.

Tuletõrje autodest on varustatud kinnise pumbaga 44, eraldi pritsiga 44, sõehapu pritsiga 4, pritsi ja vee reservuariga 17 autot jne. Kaasaveetava vee hulk on 300—1000 liitrit. Helsingis ja Viiburis on peale selle veel erilisi autosid mehaanilise redeliga, voolikute kohale viimiseks jne. Tuletõrje juhtide ja meeskonna sõidutamiseks on 15 sõidu autot. Iga aastaga kasvab Soome tuletõrje autode arv mitmekümne auto võrra.

„Tuletõrje Teated“ tellijatele ühingutele.

„Tuletõrje Teated“ toimetuse palub kõiki ühinguid oma tellimisi uuendada, ühes tellimise raha ärasaatmisega. Vähem eksemplaride arv, mis üks ühing tellib, peab vähemalt kolm eksemplari olema. Meil on ühinguid kes tellivad kuni 100 eksemplari. Ühingud muretsege selle eest, et iga tuletõrjuja on „Tuletõrje Teated“ tellija ja lugeja.

50 aastat tuletõrje ridades!

Veebruari kuu 1 päeval mälestas Pärnus asuv kaubamaja C. V. Norrmann oma 50 a. asut. päeva ja selle asutaja, praegune Pärnu vabatahtliku tuletõrje ühingu au-liige, Carl-Voldemar Norrmann, ühtlasi ka oma 50 aastast teenistust tuletõrjes.

C. V. Norrmann astus Pärnu tuletõrje ridadesse 10. augustil 1879 a.

Väsimata ja väljapaistva tuletõrjujana tõusis C. V.

Norrmann ühingu juhtivaile kohta duspäivi aatelisele töömehele!

dele: 1902 a. valiti ühingu varahoidjaks ja aastal 1908 abiesimeheks, olles ühingu valitsuse liige 1899 a. saadik. Lahkus haiguse tõttu 1916 a. viimaselt kohalt ühingu peakoosolekul 29.VII, 1916. a. valiti ühingu au-liikmeks.

Juubeli puhul andis ühingu saatkond auväärt vanemale tegelasele üle aadressi ühingu tänu ja parimate soovidega.

Helgeid vana-

Milleks maksate

harilikku elukinnituse eest mujal asjata kõrgemaid preemiaid, kuna sama hinna eest või isegi

o d a v a m i n i

võite sõlmida meie juures täielise

perekonnakindlustuse kindlustussumma kahekordse väljamaksuga
(pärast mehe ja naise surma).

Moodsatest tariifidest suur valik. Tarvitusel eriti odava algpreemiaga kindlustusviisi (aastapremia 20 ja 30 kr. — 1.000 kr. kindlustussumma pealt)

1 0 0 %

ülejääkidest makstakse poliisiomanikkudele tagasi. Need paremused ongi põhjuseks, miks meie tegevus viimase 3 aasta jooksul on kasvanud pea

kahekordseks:

1926. a. oli preemiasaak — 26.802.400 senti
1929. " " — 50.582.530

KINDLUTUSSELTS „EESTI“

asutatud 1907. aastal.

Seltsi valitsus: Tartus, Suurturg 10, omas majas.

Osak.: Tallinnas, Pärnus, Viljandis, Valgas, Võrus, Rakveres, Petseris ja Kuresaares.

Paber ehtimisvahendina.

Paberit on alati tarvitatud ja tarvitatakse ikka veel meeeldi mitmesuguseks ehtimisotstarbeks, harilikult girlandide ja lipukeste kujul, sammaste ja laudade kaunistamiseks ja tihti isegi kogu lae ja seinte riietumiseks, et külmalt- ja tühjaltmõjuvatele ruumidele kirju paberi abil pidulikku muljet anda. Sarnasteks otstarveteks on ju ka paber oma odavuse ja värvi-ilu poolest kõige kohasem. Krepp-paber ka oma venivuse pärast.

Paberist valmistatakse ka lille dekoratsioonid, ülikondi, peakatteid, kui ka konfetid ja serpentiinid. Kõik see sünnib lõbusate inimeste rõõmuks, kes veini ja õlle juures ikka lõbusamasse ja kergemeelsemasse meeleollu satuvad. Kuid vähesed mõtlevad selle peale, kui suur hädasoht neid nendes, kergesti põleva materjaliga dekoreeritud ruumides ümbritseb, ehk küll ruumide ehituse juures publikumi julgeoleku eest kõige piinlikumalt hoolt on kantud.

Tuli paberis ja dekoratsioonides, mida mitte kohe esimestel sekundidel ära lämmatada ei saa, levineb hirmsa kiirusega, ja tuletõrje poolt seatud järelvalve ja mitmed käsi-tulekustutajad ei suuda seal aidata. Sünnib tingimata katastroof, mis isegi surmaohvritega lõppeda võib.

Kõige hirmsamate sarnaste katastroofide hulka kuulub tuli, mis lahti puhkes ühe näitemüügi-ajal Pariisis. Ühelt eesriidelt levines tuli silmapilkselt kergeltsüttivatesse dekoratsioonidesse, ja enne kui rahvas üldse hädahust aru sai, põles terve lagi umbes tuhandepealise rahvahulga peal. Allalangevad põlevad dekoratsioonid süütasid naiste kleidid ja kübarad põlema ja kohe valdas kõiki kirjeldamatu kabhirm. Väljapääsemine oli suure rahvahulga tõttu võimatu, naised ja lapsed

tallati maha. Vaevalt veerandtunni jooksul oli kogu kurbmäng 116 ohvrit nõudnud.

Palju ohvreid nõudis ka ühe kiriku põlemine Ameerikas. Ühel suurel kirikupühäl oli üks paberist girland ühe küünlatulega kokku puutunud. Kohe läks tuli ka teiste girlandide peale üle ja need kukkusid nüüd põlevalt koguduse peale alla. Kõige suurem kabhirm valdas nüüd ka põlevaid inimesi.

Üks juhtumine kõige uuemast ajast on Apollo teatri põlemine Roomas. Paberist rooside ketid mis laelt alla rippusid olid põlema läinud, nii, et põlevad paberipakid daamide paljastele õlgadele ja õhukestele kleitidele kukkusid.

Kõik tormasid kirjeldamatus kabhirmus väljapääsu uste poole. Selle hirmsa põgenemise juures tallati palju naisi maha, suitsus ja tules kaotasid nad oma elu.

Need olid nüüd iseäranis kohutavad õnnetused. Mitmesugused väiksemad õnnetused, ettevaatamatult pandud paberiehte läbi sünnivad peaaegu igas linnas maskeraadide ja pidude hooajal ja ka kaubamajades, iseäranis jõulu pühade eel.

Sarnaste nähtuste ja õnnetuste ärahoidmiseks peaks politsei poolt mitte ainult nõutama, vaid ka selle järel valutama, et ehtimiseks ainult tulekindlat paberit tarvitataks. Selle muretsemine teeb meil Eestis küll veel raskusi, väljamaal on ta aga juba kergelt kättesaadav ja harilikust paberist mitte palju kallim. Ka värvikülluse poolest ei ole ta teisest paberist halvem.

Pidukorraldajad peaks ka selle peale mõtlema, millise suure vastutuse nad enda peale võtavad, ja ruumide ehtimiseks tingimata ainult tulekindlat paberit tarvitama.

Tuletõrje kursused Härjanurmes.

Neil päevil korraldas Härjanurme tuletõrje ühing, Tartumaal, lühikese kursuse oma tegevliikmetele ja loengu tuletõrje tähtsusest ning tuleõnnetuste ärahoidmisest. Kursust juhatas tuletõrje instruktor A. Pirker.

Härjanurme ühing on üks noorema-

test, kuid hästi organiseeritud ühing, kes omal jõul on suutnud muretseda mitu tuletõrje-pritsi. Iseäranis rõhku on pandud häireandmise peale, paegu igas talus on tuletõrje signaalpasun ja nii võib loota, et ühing tarbekorral kiirelt välja võib tulla.

Kroonika.

Nõmme vabat. tuletõrje ühingu 1929. a. tegevus.

Ühingul oli aasta lõpul 403 liiget. Tulekahjusid oli 18. Harjutusi, paraade, vahiteenistusi j. n. e. 95. Tulekustutamise, harjutuste, manöövrite j. n. e. on osa võtnud 12.769 tuletõrjujat. Läbisegi võttis igast toimingust keskmiselt osa 113 tuletõrjujat.

Juure on asutatud V. pritsi ja muusika jaoskonnad, kuna möödunud aastal sai asutatud sanitaar jaoskond. III. pritsi jaoskond ehitab pritsikuuri ühes torni ja koosoleku ruumiga ja tänava kavatakse ka veel juure ehitada majahoidja ja peresaali ruumid, kogu ehitus läheb maksma umbes 7000 krooni.

Linnavalitsuse lahkelt toetusel on tasutatud autopritsi võlad, samuti tuletõrjele ostetud — kõige vajalisematest asjadest „Pintsch-Alarm“ häireaparaat, mis tegutseb elektriga — mille väärtus 1500 krooni.

Veel on muretsetud 42 komplekti uusi mundreid, muusika jaoskonnale hulk mänguriistu ja samuti ka noote.

Tagasi vaadates möödunud aasta tegevusele, peab alla kriipsutama, et Nõmme linnavalitsus ja kohalik seltskond on õieti tuletõrje rasket ülesannet hinnanud ja seks ka lahkelt käel oma kaasabi toetuse näol annud.

1930. a. suvel pühitseb ühing oma XX. aasta tegevuse juubelit.

N. J.

Harku vabatahtliku tuletõrje ühingu tegevusest.

Laupäeval 1. veebr. pühitses Harku vabatahtlik tuletõrje ühingu V. pritsi jaosk. oma esimest aastapäeva Habersti asunduses. Aktuse avas ühingu esimees B. Oja — andes ligemaid teateid jaoskonna arenemise kohta: V. jaoskonnal on praegu 10.000 krooni eest varandust, muretsetud tarvilikud tuletõrje kustutus abinõud, milleks on kohalik seltskond vastutunud lahkelt käel oma rohkearvuliste toetustega; avaldab ühingu nimel jaoskonna juhatajale K. Saarele, peamehe abi Otsmannile kõige sügavamat

tänu, tehtud töö ja vaeva eest, loodab, et nad ka tulevikus samas vaimus edasi töötavad.

Tervitusi ütlesid Harku vab. tuletõrje ühingu nimel peamees K. Sork, Nõmme vab. tuletõrje ühingult N. Jõgeva ja kohalikkude seltside ning organisatsioonide esindajad.

Peale aktust oli ühine koosviibimine, kus palju lauakõnesid peeti ja hilja öösel lahku mindi kõige paremas meeleolus.

Kastre-Võnnu tuletõrje ostis mootorpritsi.

Kastre-Võnnu tuletõrjel oli ammugi soov muretseda omale ajakohasem tulekustutus abinõu — mootorprits. Nüüd on see soov täide läinud ja pühapäeval 16. veebruaril oli uue mootorpritsi proovimine.

Kihelkonna tuletõrje ostis omale maja.

Kihelkonna vabatahtlik tuletõrje ühing pidas 9. veebruaril koosolekut, kus arutusel oli majaostmise küsimus. Pikemate vaielduste ja läbirääkimiste järele otsustati Kihelkonna alevi asuv Jaan Höbeniku maja 2000 krooni eest osta ühingu ja ümber ehitada seltsimajaks, mille järele Kihelkonnas oli ammugi tarvidus.

Tulekahju signaali korraldamise küsimus Narvas.

Siiapäev andis Narvas tulekahju signaali a/s „Villa“ vabrik oma vilega. Tegi seda tasuta, kuid vabrikul tuli sel otstarbel ka laupäevadel ja pühapäevadel katlas auru sees hoida, samuti pidi kohal olema tööline, seda vabrikul omal vaja polnud ja ei taha vabrik enam tulevikus seda teha.

Nüüd on kavatsusel ehitada telefoni signalisatsioon, millega saaks tarbekorral väljakutsuda ainult osa mehi ja sellest raioonist, kus tulekahju on. Kavatsuse teostumist takistab aga raha puudus.

Toetust tuletõrje ühingutele.

Lääne maavalitsus määras Kõrgessaare ja Keina tuletõrje ühingutele, kumbagile 250 krooni toetust.

Uued tuletõrje ühinguud.

Registreeritud on järgmised uued tuletõrje ühinguud:

- 1) Päri valla vabatahtlik tuletõrje ühing. 17. detsembril 1929 a.
- 2) Nehatu vabatahtlik tuletõrje ühing. 23. detsembril 1929 a.
- 3) Ulvi vabatahtlik tuletõrje ühing. Ulvikülas, 3. jaan. 1930 a.
- 4) Kodasoo vabatahtlik tuletõrje ühing. Kodasoo vallas, 13. jaan. 1930 a.

Tulekaitse pole korras.

Käisin nendel päevadel ühes politseikomissariga, tööinspektoriga ja maakonnainseneriga ühte sae- ja jahuveskit vaatamas. Selgus, et mõlemad on ehitatud ühes komplektis, puuhooned ilma tulemüürita.

Tulekustutamise abinõudeks oli üks vana, tööle kõlbmata käsiprits, sealjuures imev voolik ilma ühendajateta. Küsümuse peale, kuidas nad selle riistapuga töötada mõtlevad tuleõnnetuse puhul, vastati, et nad seda ei tea. Prits on hiljuti sinna üle toodud teisest saeveskist ja keegi ei ole neile seletust annud, mis temaga teha tuleb.

Ei ole siis ime, kui tulekahju korral veskid maani maha põlevad.

Sealsamas oli ka raudteejaama juure lubatud petroleumi-paak ehitada. Paagi ülevaatusel selgus, et see oli ehitatud nagu nõutakse, kuid raudpaagi põhjal puudus kraan õli väljalaskmiseks, seks ehitatud kraavi paagi all, ja selles samas kraavis ja selle kaldal vedelesid tühjad puukastid kuni elumajadeni, mis tulekahju puhul võivad hädaohtu suurendada ja elumajade peale edasi anda.

A. P.

Kolga tuletõrje ühingu tegevusest.

9. veebruaril pidas Kolga vabatahtlik tuletõrje ühing peakoosolekut. 1930. a. eelarve, tasakaalus kr. 1603 peale, võeti vastu. Otsustati asutada uued jaoskonnad Kolga asundusse, Leesi ja Kolga-Abla küladesse. Ühingu esimeheks

valiti tagasi E. Vares ja peameheks E. Ragas.

Väärrib tähelepanu, et poolteise-aastase tegevuse jooksul on loodud 8 jaoskonda ühes pritsidega. Hiljuti annetati Ed. Krönströmi ja Th. Liimanni poolt ühingu tuletõrje-pritsid. Samade isikute poolt annetatatakse lähemal ajal tuletõrje-lipp.

Tuletõrje instruktoriga vastuvõtmise aeg.

Tuletõrje instruktor on Liidu kantseleis igal teisipäeval ja neljapäeval, teistel päevadel võib olla, et on väljas sõitudel.

Tuletõrje kursused Helsingis.

Nagu juha varemalt teatanud oleme, korraldab Soome „Palosuojelusyhdistys“ aprilli kuul Helsingis tuletõrje päälükete kursused, millest võivad osavõtta ka Eesti tuletõrjujad, 6—9 meest. Kursuste õpekeel on Soomekeel, kuid kursustel viibivad ka Eesti keele mõistjad, kes tõlkida võivad ja Soome keel on hõlbus arusaada eestlastele. Kursus on maksuta, ainult ülevalpidamise kulud tulevad omal kanda.

Seda soodsat õpevõimalust peaksid meie tuletõrjujad kasutama. Palutakse soovijaid viibimata registreerida Tuletõrje Liidu juhatuses Tallinnas.

Uued Tuletõrje Liidu liikmed.

Liidu juhatuse koosolekul, 12. veebruaril võeti Liidu liikmeteks vastu järgmised tuletõrje organisatsioonid:

- 1) I. Soomusrongi rügemendi tuletõrje komando Tapal.
- 2) Ljubnitsa vtü.
- 3) Venküla vtü.
- 4) Misso vtü.
- 5) Pärnu-Jakobi vtü.
- 6) Elistvere-Välgi vtü.

Hoolsusmärgi saajad.

Liidu juhatuse koosolekul, 12. veebruaril otsustati hoolsa teenistuse eest anda hõbemedalid Meerapalu vab. t. ü. liikmetele: Eduard Zinkmannile, Gustav Adobergile ja Karl Kunmannile,

Ameerikalik tuletõrje.

Vaikse okeani ääres asuv Seattle linn on oma tuletõrje tarbeks ehitanud tuletõrje laeva, mis on suurim selle-sarnane maailmas.

Laeva masinate võime on kokku 1800 hobuse jõudu ja laeva tuletõrje puitsid võivad anda 48.000 liitrit vett minutis, kõrgem õhurõhk 50 atmosfäri. Laeval on samasugune „võitlus torn“ nagu sõjalaevadelgi. Vesikahurite joa pikkus on kuni 130 meetrit. Sädemete ja kuumuse vastu on laeva välisküljel ja komando sild ja puitside või vesikahurite juhtimise paik soo-

mustatud vee mantlitega. Vesikahurite juhtimine sünnib mehaaniliselt, selle tõttu on vahikorral oleva meeskonna hulk ainult 10 meest.

Peale selle on laeval igasugust muud tuletõrje varustust. Nimetame 8 vahu generaatorit, 20 söehape tsilindrit, 1600 meetrit voolikuid, 16 tule posti voolikute jaoks, 2 kiirte heitjat, raadio jne. Laeva juure kuulub veel eri tuletõrje auto, mis töötab kaldal, ühiselt laevaga.

See tuletõrje laev maksab „ainult“ 90 miljoni senti.

Leidurid.

Saksamaal on uute leiduste peale mis käsitavad tuletõrje — ehk tulekaitse asju — võetud patente 1927. a. 246 ja 1928. a. 248.

Peaks mõni leidur leidma sarnase

lisa leiutise, mis võiks asetada inimese ehk teeks teda niisuguseks, et ta tulega hakkab ümberkäima ettevaatlikult, siis võiks kõik teised uued leiused visata paberi korvi.

Tuletõrje õpetus Soome rahvakoolides.

Soome tuletõrje tegelased on pärast pikemat püüdmist ja võitlust saanud niikaugele, et koolivalitsus on võtnud rahvakooli õppekavasse ka tuletõrje õpetuse.

Soome „Palosuojelusyhdistys'e“ poolt anti selleks välja väikene raamatukene „Üks tund tuletõrje õpetust igale õpilasele“. Raamatukene saadeti ülema koolivalitsuse poolt igale rahvakoolile.

Teadaanne.

Liidu juhatus teatab veel kord kõigile Liidu liikmetele, et Liidu ladust kaupa võlgu ostes, on kauba võlg ilma protsendita ainult üks kuu. Pärast selle aja möödumist arvatakse kauba võla pealt harilikud panga protsendid juure. Samuti tulevad ühingutel kes ostetud kauba eest vekslid on annud, vekslid

diskonto kulud tasuda. Pikendamise korral arvatakse protsendid juure, niipalju kui neid Liidu käest nõutakse. Ühtlasi tuletame kõigile Liidu liikmetele meele, kellel Liidule võlga tasuda, et nad selle kõige lähemal ajal tasuks.

Liidu juhatus.

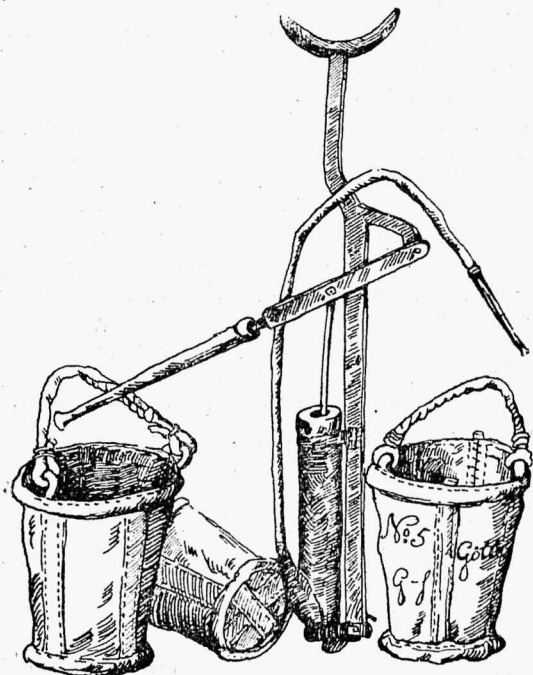

Tuletõrjest Narvas Rootsiajal.

(Järg.)

Hilisemad tuletõrje korraldused Narvas Rootsi ajal on aastatest 1698. ja 1700., viimase Rootsi kindral-kuberner Otto Vellingk'i allkirjaga.

Need korraldused on juba hoopis täpsemad kui 1691. a. korraldus. Nii, näiteks, ei jäta nad kodanikkude jõukuse üle otsustamist mitte enam brandhärrade hooleks, vaid võetakse aluseks juba majade hinnad.

Rootsiaegsed: käsiprits ja nahkämbrid.

Huvitav on märkida, et 1698. a. korraldusega brandkassa sisse seatakse, kust summad võetakse rikkiläänud ja puuduvate tuletõrje abinõude muretsemiseks.

Brandkassasse pidi maksma iga majaomanik linnas, kelle maja vähemalt 2000 riigitaaldril väärt, 3 taaldril hõbedas, kelle maja aga 1000 taaldril väärt, sel tuli maksta 1 talder 60 ööri hõb. Eeslinna majaomanik, kelle maja 100 või enam taaldril väärt, pidi samasse kassasse maksma 16 ööri hõb.

Kuna 1698. ja 1700. a. tuletõrje korraldused ajalt ligidased ja sisult sarnased, siis peatume lühidalt peaasjalikult 1700. a. korralduse juures, seda enam et see viimane Rootsi ajal.

1700. a. korralduse järgi kuulus kõrgem järelvalve tuletõrje asjus valitsuse pürjermeistrile. Tema abilisteks olid 2

raehärrat (kummaski — Ida ja Lääne kvartaalis üks). Kummagi raehärra käsutada olid 3 brandmeistrit, kes leitud kohased linnakodanikkude hulgast. Nii oli siis brandmeistreid 6, peale selle veel 4 alambrandmeistrit. Brandmeistri välistunnuseks oli 4 küünra pikkune ümmargune roheline kepp, alambrandmeister kandis aga tunnusena punast keppi. Tuletõrje meeskonnaks andis kumbki kvartaal 100 meest.

Aastas 2 korda maikuus ja septembris vaatas raehärra koos linna puusepa, müürsepa, korstnapühkija ja 3 brandmeistriga oma kvartaali tuletõrje asjus üle.

Suuremad korstnad tulid aastas pühkida 4 korda, väiksemad 3 korda. Pühkimise tasuks sai korstnapühkija majaomanikult suure korstna eest 12 ööri, väikese eest 8 ööri. Ei tulnud aga korstnapühkija 2—3 päeva jooksul, kui ta kuhugi kutsutud, pidi ise trahvi maksma 5 taaldril hõbedas.

Missugune tuletõrje varustus pidi olema igal majal?

Majas, mille väärtus üle 2000 riigitaaldril, pidid olema järgmised tuletõrje abinõud: madal veenõu mahutavusega 4—6 vaati (hoitakse vett täis,) veega täidetud vaat pöningul, 12 nahkämbrit, 3 puust surupritsi, 3 tulekirvest, 1 tuleredel 14—20 küünart pikk, 1 pootshaak 10—12 küünart pikk,

Maja, mille väärtus kuni 1000 riigitaaldril, pidi omama järgmise tuletõrje varustuse: madalveenõu 4 vaadi mahutavusega, veevaadi (veega) pöningul, 6 nahkämbrit, 2 surupritsi, 1 tuleredeli 12—16 küünart pika ja 1 pootshaagi 10—12 küünart.

Ei peaks majas kohta olema mõne asja hoidmiseks, siis võis seda hoida linna kuuris, aga iga puuduva eseme eest tuli majaomanikul maksta trahvi 5 taaldril hõbedas. Ei olnud majas peremeest, siis muretsets asjad üürnik, võis aga selleks väljaantud summa üürist maha arvata.

Üsna väikestes majades oli 2—4 nahkämbrit ja muu varustus proportsionaalselt.

Peale selle pidi linna iga osa omama veel nõndanimetatud üldise ehk avaliku tuletõrje varustuse. Linn jagunes 5 ossa: südalinna 2 osa (Ida- ja Lääne kvartaal) ja 3 eeslinna (Jaanilinna,

Narva ja uus eeslinn). Varustus, mille need linnaosad omama pidid, oli järgmine: 1 suur prits kahekordse surumismehanismiga (linna kvartaalidele) ja ühekordse mehanismiga (eeslinna-dele); 10 väikest surupritsi puust; 2 madalat veenõu 8—10 vaadi mahutavusega; 6 raudvitstega veevaati, mille vedamiseks ka alused ja hobuseriistad vajalikud. 50 nahkämbrit ühes kanepi nõoriga, mille pikkus 6—7 sülda; purjeriie 10×10 küünart ühes 60—70 s. pikuse kõiega; 2 suurt tuleredelit 20—24 küün. pikad; 6 vähemat redelit 12—16 küün. pikad; 6 pootshaaki 18—28 küün. pikad; 6 lühemat redelit 15 küün. p.

Talvel iga kuue nädala takka ja suvel kord kuus tuli see avalik varustus vastavatel raehärradel koos brandmeistritega üle vaadata. Purjeriie tuli vahel tuulutada.

Kui märgati, et midagi puudus, siis tuli see brandkassa (tulekassa) arvel muretseda. (Brandkassa sisseseadmine oli ettenähtud juba 1698. a. tuletõrje korralduses ja jäi ka nüüd samal kujul püsima.)

Ka kaevud tulid järele vaadata ja puhastada. Kaevudest on nimetatud 2: kaev lossikraavis ja kaev Vellingi maja juures. Uute kaevude kohta antakse korraldus, et need tuleksid kaevata võimalikult tänavate ristamistele.

Puumajad südalinnas olid keelatud. Kui leidis kusagil kivimajade piirkonnas puumaja, siis tuli see nõude peale 4 nädala jooksul maha lõhkuda.

Tõrva võis kodus hoida ainult 2 vaati, kanepit ja linu oli luba hoida võlvitud keldrites, millel rauduksed.

Kes peergudega (Pergeln) majas ümber uitis, maksis 40 marka hõb. trahvi või nädalaks pokri, sulaseid, kes tallis või lakas suitsetasid, tabas sama trahv (taalder = 4 marka). Trahvirahast sai asjast teataja poole omale.

Häire. Tuletõrje alarmeeriti rae-koja (või mõne kiriku) kellaga. Kui tulekahju algamas ja alles väike, siis tegi kell kaks lööki, mida kordas mõned korrad järgimööda. Oli suur tuli möllamas, siis signaliseeris kell samuti kolme löögiga ja hakkas tule jõud rau-gema — andis kell jällegi kaks lööki. Kella löökisid puhusid valvurid trompetidega järele.

Valveks pidi kusagil tornis vaht olema, kes punase lipu (öösel tule) sinna

poole välja seadis, kus tuli lahti. Et vahil oleks mugavam olla, korraldati talle tornis väike toake, kus tal talvel võimalik oleks end pannile asetatud sõetulel soojendada. Muidugi pidi peale selle veel igas linnaosas (üldse oli 5 linnaosa) ühe öövahi ametisse panema, kes hüüetega tundisid teatasid. Tulekahju juhul pidid siis need ka tulekahjust signaliseerima.

Segajad inimesed, keda pole vaja ja kes ei tahtnud kustutamisel tööd teha, maksid 40 marka hõbedas trahvi ehk kaheks päevaks pokri.

Juhtus mõni brandmeister puuduma, oli tal maksta trahvi 3 taaltrit (taalder meie rahas umb. 3 krooni) hõbedas. See aga, kes viskab esimese pange vett tulle, saab nii kogunenud summast tasu.

Hobusemehed (voorimehed) pidid loomulikult tuletõrjel abiks olema — vett vedama, pritse kohale toimetama j.n.e. Kes ei tulnud — 6 hõbetaaltrit trahvi. Need aga, kes esimesed tunnitäied vett kohale tõid said tasu. Tasunormid on samad, mis 1691. a. korralduseski.

Korda linnas pidas karnisoni rahvas (sõjavägi), nii nagu seda kindluse tuletõrje seadus korraldas.

Kustutajad ei tohtinud tulekahju kohalt enne brandhärä või brandmeistri vastavat korraldust lahkuda, muidu oli trahv (sulased, näiteks 3 päevaks pokri).

Kui mõned tuletõrje abinõud töö juures rikutud said, siis kandis kulud üldine tulekassa (brandkassa).

Kui tuletõrje juhul tarvidus oli maju maha lõhkuda, siis tuli sarnases asjas toimida riigi üldise ehitusseaduse peat. 22. järele.

Aastas 2 korda (suvel ja talvel) korraldati proovihäire.

Kui raehärradest keegi, kes tegev tuletõrje alal, tahtis linnast ära sõita, siis pidi ta asjaajamise ja kohustused mõnele teisele üle andma.

Nii oli organiseeritud tule vastu võitlemine Narvas Rootsiajal.

Varsti pärast selle viimase korralduse väljakuulutamist, nimelt a. 1704. vallutasid Narva venelased.

Ka Veneajal käidi sama Rootsiaegse tuletõrje korra järele. Küll siluti teda a. 1725. olude kohaselt, kuid ainult väliselt. Alles 100 a. pärast — aastal 1804. — asuti uue tuletõrje korralduse väljatöötamisele. Ka sinna võeti veel mõndagi endisest korraldusest.

G. M a t t o.

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel on ilmunud ja saadaval
Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. nr. 43.

Tuletõrjuja
käsiraamat

Koostanud A. Pirker.

415 lhk. Hind 125 senti, postiga 140 ja
lunamaksuga 160 senti.

Tuleõnnetuste
põhjused ja nende
ärahooldmine.

Suurel arvul tellides 5 senti eks.

Tähelepanuks

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43

hinnaga

Kr. 450.— ja 550.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seda, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. tk.	5.25
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5.50	" " 14 cm. . . . "	1.50,
Hüdropult vasest . . . . . "	30. ja 40.—	" " 17 cm. . . . "	1.80—2.
" plekist . . . . . "	12.50	" " 180/mm. 2 hääl . . . "	4.25
Isoleer-tangid . . . . . "	2.50	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . "	1.50
Karabiiner suur . . . . . "	4.25	Turva-prints Nr. 4 (hüdropult) plek . . . "	40.—
" keskmine . . . . . "	2.50 ja 3.50	Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . "	—50
" väike . . . . . "	—90	" väikesed, hõbet. . . . . "	—35
Karguprits . . . . . "	60.—	" jaoskonna I—V, R. W. . . . . "	—28
Kiivrid meeskonnale . . . . . "	11.50	Auto-märgid . . . . . "	—60
" ronijatele . . . . . "	13.—	Tõrvikud . . . . . "	—85
" ülematele . . . . . "	17.—	Veetorujuhe 2 ^a vindiga ehk Storz . . . "	20.—
" peamehele . . . . . "	18.—	" 2 ^{1/2} Storz . . . . . "	22.—
Kiivri embleem . . . . . "	2.—	Voolikud-spiraal 38 mm (1 ^{1/2}) meet. . . "	7.—
" roset . . . . . "	.50	" " 44 " (1 ^{3/4}) " . . . . . "	8.—
Kirves, paraadi . . . . . "	20.—25.—	" " 52 " (2) " . . . . . "	8.50
" töömehe, varreta . . . . . "	3.50	" " 57 " (2 ^{1/4}) " . . . . . "	9.—
Kirve-tupp nahast . . . . . "	2.25	" " 63 " (2 ^{1/2}) " . . . . . "	13.—
" vask . . . . . "	4.—	" " 74 " (3) " . . . . . "	16.—
Rukla-kaitsed . . . . . "	2.50	" " 88 " (3 ^{1/2}) " . . . . . "	18.—
Kummirõngad 2 ^a . . . . . "	—20	" väljaviske . . . . . "	2.25
" 2 ^{1/2} . . . . . "	—25	" 32 mm (1 ^{1/4}) . . . . . "	1.50
" 3 ^a . . . . . "	—35	" 38 " (1 ^{1/2}) . . . . . "	1.70
Käesidemed juhatause liikmetele . . . "	20.—22.—	" 44 " (1 ^{3/4}) . . . . . "	1.90
Lipuvarda kullatud otsad . . . . . "	20.—25.—	" 52 " (2 ^a) kuni 12 atm. . . . . "	2.—
Mundri-nõõbid suured — kullatud . . . "	—10	" 52 " (2 ^a) " 25 atm. . . . . "	2.10
" " — kuldamata . . . . . "	—8	" 57 " (2 ^{1/4}) " 12 " . . . . . "	2.40
" " väiksed — kullatud . . . . . "	—8	" 63 " (2 ^{1/2}) " 12 " . . . . . "	2.50
Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe . . . "	—75	" 70 " (2 ^{3/4}) kuni 25 atm. . . . . "	2.75
Liidu-märgid, hõbetatud, juhatause liikmetele . . . . . "	1.50	" 74 " (3 ^a) " 12 " . . . . . "	3.00
" " bronks, lihtliikmetele . . . . . "	1.50	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk. . . . "	—30
Teenistus-märgid, kõik aastad . . . . . "	1.50	" " riie meeter . . . . . "	1.50
Hoosusmärk, kõrgem . . . . . "	50.—	" lappim.klam. 38 mm (1 ^{1/2} ^a) tk. . . . . "	—90
" I. klassi rist . . . . . " ühes dipl.	8.—	" " 44 " (1 ^{3/4} ^a) " . . . . . "	1.—
" II. hõbe . . . . . "	6.50	" " 52 " (2 ^a) " . . . . . "	1.10
" III. " . . . . . "	6.—	" " 63 " (2 ^{1/2} ^a) " . . . . . "	1.25
Medal, kuld . . . . . "	5.—	Vööd meeskonnale . . . . . tk.	4.25
" hõbe . . . . . "	4.50	" " voodriga . . . . . tk.	6.—
Mütsi-märgid, kullatud . . . . . "	—40	" " voodri ja rõngaga . . . . . tk.	10.—
Nõõrid ronijatele . . . . . "	8.50	Vöö-riie . . . . . meeter	1.50
Nõõrredel 8 sülda . . . . . "	55.—	Vöörõngad vask . . . . . tk.	3.75
Pootshaagid . . . . . "	2.40	Ämbrid-puldanist . . . . . "	3.25
" harulised . . . . . "	6.—	Ühend. vindiga 32 mm (1 ^{1/4}) . . . . . "	7.50
		" " 38 " (1 ^{1/2}) . . . . . "	7.75
		" " 44 " (1 ^{3/4}) . . . . . "	8.—
		" " 52 " (2 ^a) . . . . . "	8.50
		" " 52 " (2 ^a) Storz . . . . . "	8.—
		" " 63 " (2 ^{1/2}) . . . . . "	12.50
		" " 74 " (3 ^a) . . . . . "	19.—
		Korjamise karbid . . . . . "	1.—

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.